

Jitka Fričová

Posudek:

FRIČOVÁ, Jitka: *Perzekuce laiků v římskokatolické církvi v 50. letech a na počátku 60. let 20. století na Kroměřížsku*. Diplomová práce. FF UK, Praha 2008, 118 stran + přílohy.

Předkládaná diplomová práce splňuje po formální i obsahové stránce všechny náležitosti kladené na tento druh textu. Je logicky sestavena, poznámkový aparát obsahuje všechny potřebné informace, nechybí seznam pramenů a zkratek, fotokopie dokumentů v příloze vhodně doplňují text. Zdůraznit je také třeba kultivovaný jazyk, který se vesměs vyhýbá přepjatým soudům. Je tedy možné předem říci, že práci plně doporučuji k obhajobě.

V úvodní částech autorka vymezuje samotný prostor práce – teritoriálně, časově i „objektově“. Zde pochopitelně přichází jeden z nejsložitějších problémů, před nimiž stála. „Perzekuce laiků“, téma práce, je totiž jen velmi obtížně zmapovatelná. Zjednodušeně řečeno, laik je každý katolický věřící, který nebyl vysvěcen, případně nesložil některé z řádových slibů. Vzhledem k rozsahu perzekuce pak i ve sledovaném okrese zažilo nějakou podobu represe nepochybně mnohem více osob, než na které se zaměřila autorka. Zdaleka nejsem přesvědčen, že lze tvrdit o některých obětech např. kolektivizace, že důvodem jejich postihu nebylo náboženské přesvědčení apod. Dobrat se ve spisech StB a soudních materiálech pravdivých důvodů není myslím tak jednoduché. Shrnutí, náboženskou motivaci ke své činnosti a opačně náboženské přesvědčení jako důvod postihu bychom jistě našli u více katolíků, než nám představuje tento text. Upozorňuji ovšem, že shora uvedené neuvádím jako výtku autorce, jen upozorňuji, že zkoumaný fenomén je opravdu složitý.

V následujících kapitolách J. Fričová postupně rozebírá obecné trendy komunistické církevní politiky, aby pak přešla na místní úroveň a jednotlivé podoby perzekuce. Oceňuji, že nezůstala u tradiční soudní, ale byla schopna přesvědčivě popsat méně viditelnou, leč nepochybně také ničivější perzekuci sociální, kterou demonstrovala na třídně politických prověrkách učitelů kolem roku 1958. Opomíjení tohoto rozměru represe padesátých let je obecně velkým nedostatkem mnoha dosavadních historických prací k tématu.

Celkově lze shrnout, že k práci nemám prakticky žádné výhrady, jen upozorňuji na některé až komické překlepy – „kominický režim“, atentátník na Heydricha „Josef Tančík“. Zároveň mám pochybnosti o názvu práce, místo „perzekuce laiků v římskokatolické církvi...“ bych doporučil „perzekuce laiků římskokatolické církve...“ To však jsou spíše nepodstatné poznámky a znovu zde zdůrazňuji, že práce je zdařilá, čtivá a přínosná. Doporučuji k obhájení a klasifikaci výborně.

Jaroslav Cuhra Ph.D.

Jaroslav Cuhra